

Varuha temeljnih svoboščin oziroma kot ga še poznamo, ombudsmana, voli neposredno parlament za dobo šestih let. Njegova naloga je učinkovito varovanje temeljnih svoboščin iz madžarske ustave na najvišji ravni. Varuh temeljnih svoboščin je o svoji dejavnosti dolžan letno poročati parlamentu.

Na osnovi kandidature, ki jo poda varuh, izvoli parlament dva namestnika varuha temeljnih svoboščin. Pravice v zvezi z varstvom okolja zastopa namestnik varuha, ki je odgovoren za prihodnje generacije, zaščita pravic narodnosti, ki živijo na Madžarskem, pa je v skladu z narodnostnim zakonom v pristojnosti varuha narodnostnih pravic.

Varuh in njegovi namestniki ne smejo opravljati politične dejavnosti, svoje delo opravljajo neodvisno od aktualne državne oblasti. Pri izvajanju postopkov in ukrepov se naslanjajo na Ustavo in druge pravne predpise. Pristojnosti in možnosti za preiskovanje varuha temeljnih svoboščin in njegovih namestnikov določa poseben zakon o delovanju varuhov, sprejet na osnovi ustavnega pooblastila.

Glavna naloga ombudsmana in njegovih namestnikov je preverjanje delovanja državnih ustanov in javnih služb v primeru kršitve oziroma neposredne nevarnosti kršitve katere od temeljnih svoboščin. Postopek, ki je dosegljiv vsem, je brezplačen. Oseba, ki daje pobudo za začetek postopka, lahko svojo vlogo preda v svojem jeziku, brez formalnih obveznosti. V interesu urejanja ugotovljenih nepravilnosti lahko varuh temeljnih svoboščin in njegovi namestniki dajo pobudo za splošne ali individualne ukrepe zoper organ ali javno službo, pri katerih bi se naj zgodila nepravilnost oziroma zoper njihov nadzorni organ. Za postopek ne veljajo roki. V primeru, če vlagatelj za to zaprosi, varuh temeljnih svoboščin in njegovi namestniki ne smejo razkriti vlagateljeve identitete. Zaradi vloge pri varuhu temeljnih svoboščin in njegovih namestnikih nihče ne sme utrpeti diskriminacije. Ombudsman lahko da pobudo za postopek pri Ustavnem sodišču ali Vrhovnem sodišču.

Namestnik varuha temeljnih svoboščin za narodnostne zadeve spremlja uresničevanje individualnih in kolektivnih pravic trinajstih narodnosti, ki živijo v naši državi. V primeru kršitve narodnostnih pravic lahko namestnik v sodelovanju z ombudsmanom začne s postopkom preiskave in objavi samostojna stališča. Med njegove pomembne naloge sodi tudi informiranje javnosti o zgodovinskih, kulturnih in drugih vprašanjih, povezanih z narodnostmi. Na namestnika varuha temeljnih svoboščin za narodnosti se lahko obrne vsak pripadnik narodne skupnosti, če meni, da je diskriminiran ali so kršene njegove pravice zaradi pripadnosti narodni skupnosti oziroma ugotovi nepravilnosti v zvezi z uveljavljanjem individualnih ali kolektivnih pravic narodne skupnosti.

Na osnovi sklepa parlamenta je od 21. oktobra 2013 je s šestletnim mandatom, namestnica varuha temeljnih svoboščin za narodnosti profesorica mednarodnega in evropskega prava, mednarodna strokovnjakinja za zaščito manjšin in članica nadzornega svetovalnega odbora za izvedbo okvirnega sporazuma o narodnih manjšinah pri Svetu Evrope, Erzsébet Sándor Szalayné.